

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Історія української державності»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 205 – «Лісове господарство»
Освітня програма «Лісове господарство»
Рік навчання 1, семестр 2
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

Хвіст Вікторія Олексіївна
050-544-68-91
vika_hv@ukr.net
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1704>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

В межах вивчення навчальної дисципліни «Історія української державності» є процеси, явища, історичні факти, закономірності й особливості історичного розвитку державотворення та самоврядування на теренах України в період від давніх часів до наших днів. «Історія української державності» як навчальна дисципліна дозволить студентам синтезувати набуті знання у відповідне світосприйняття та високу політичну культуру; творчо застосовувати набуті знання з історії української державності у повсякденній діяльності, для орієнтації у суспільно-політичному житті, оцінювання суспільних явищ, подій; формувати власну наукову позицію щодо актуальних політичних проблем сьогодення; самостійно осмислювати закономірності історичного розвитку. Основним завданням дисципліни є використання новітніх здобутків історичної науки у викладанні вітчизняної історії; підвищення наукового і виховного рівня викладання; забезпечення реалізації в навчальному процесі принципів історизму і об'єктивності в оцінці фактів, явищ, подій; гуманістичної спрямованості історичної освіти, орієнтованості її на пріоритет загальнолюдських цінностей; досягнення наступності в історичній освіті на етапі вищої школи у порівнянні з загальноосвітньою школою.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1 Вступ до курсу «Історія української державності». Історія розвитку галузей в Україні (відповідно до спеціальності)	1/2	Знати предмет і завдання курсу та наукову періодизацію історії української державності. Характеризувати суспільний, господарський устрій, традиції і побут державних утворень киммерійців, скіфів, сарматів та античних міст-держав Північного Причорномор'я. Аналізувати проблему «прабатьківщини» слов'ян та основні концепції слов'янського етногенезу. Мати структуроване уявлення	Виконання самостійної роботи в elearn	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів

		про: державотворчі процеси у східнослов'янських племен. Використовувати історичні джерела та літературу.		
Тема 2. Генеза української державності в епоху середньовіччя: наукова полеміка	1/2	Знати передумови утворення Київської Русі. Характеризувати теорії походження Київської Русі. Аналізувати внутрішні і зовнішні фактори розвитку Київської держави. Мати структуроване уявлення про: причини роздробленості Русі; політичний устрій і особливості системи державного управління та її історичну трансформацію; міжнародні зв'язки і місце Київської Русі в історії Європи; особливості державного устрою Галицько-Волинського князівства. Розуміти історичне значення давньоруської держави. Використовувати історичні джерела та літературу.	Обговорення питань на семінарському занятті	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів Семінарське заняття в elearn: від 0 до 10 балів
Тема 3. Латентний період українського державотворення: різноманітність і суперечливість трактувань	1/2	Знати суспільно-політичний устрій на українських землях в XIV – I пол. XVII ст. Характеризувати Люблінську унію та утворення Речі Посполитої, а також розвиток сільського господарства, ремесла, сільських і міських промислів. Аналізувати процес посилення соціального і національно-релігійного гніту в Україні. Мати структуроване уявлення про: походження, джерела поповнення і час виникнення козацтва; причини, час і місце заснування першої Запорозької Січі та її суспільно-політичний устрій, Козацькі повстання кін. XVI - 20–30 років XVII ст. Використовувати історичні джерела та літературу.	Виконання самостійної роботи в elearn	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів
Тема 4. Українська національна боротьба (сер. XVII ст.). Козацько-	1/2	Знати характер, рушійні сили і мету Національної революції. Богдан Хмельницький; адміністративно-територіальний устрій української козацько-	Обговорення питань на семінарському занятті	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів Семінарське заняття в elearn: від 0

гетьманська держава: проблеми наукового переосмислення		гетьманської держави. Характеризувати основні етапи війни 1648-1657 рр., Руїни та Гетьманщини. Аналізувати процес розчленування України на Правобережжя і Лівобережжя. Мати структуроване уявлення про: дипломатичну діяльність українських гетьманів та місце України у політичних планах Росії, Польщі і Туреччини. Використовувати історичні джерела та літературу.		до 10 балів
Тема 5. Відродження ідеї українського національного самовизначення та державності в ХІХ ст.	1/2	Знати. Характеризувати особливості проведення селянської реформи 1861 р. на Україні. Реформи 60–70-х років ХІХ ст. Західноукраїнські землі в революції 1848–1849 рр. Аналізувати діяльність «Південного товариства» та зміст «Руської правди» П. Пестеля; діяльність Кирило-Мефодіївського товариства та його програмні документи. Мати структуроване уявлення про: суспільно-політичні рухи в Галичині (москвофіли, радикали і народовці) та Наддніпрянської України (громадівці, народники, землевольці, народовольці та Чорний переділ, робітничий рух, марксистські гуртки, перші соціал-демократичні організації). Використовувати історичні джерела та літературу.	Обговорення питань на семінарському занятті	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів Семінарське заняття в elearn: від 0 до 10 балів
Тема 6. Нові тенденції в суспільно-політичному житті України на початку ХХ ст.	1/2	Знати процес виникнення перших політичних партій на західноукраїнських землях (РУРП, УНДП та УСДП) та підросійській Україні (РУП, УНП, УСДС, УСЛРП, УДП, УРП, УДРП, УПСР, УСП). Характеризувати студентський рух, кооперативний рух, причини та наслідки демократичної революції 1905–1907 рр. в Україні. Аналізувати місце України в	Виконання самостійної роботи в elearn	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів

		Першій світовій війні; воєнні дії на території України; плани воюючих країн щодо українських територій; національно-визвольний рух в умовах війни. Мати структуроване уявлення про: українську думську громаду та вирішення українського питання в Державній Думі; Столипінську аграрну реформу. Використовувати історичні джерела та літературу.		
Модульний контроль 1			тести	Модульний контроль в elearn: від 0 до 30 балів
Модуль 2				
Тема 1. Еволюція українського державотворення в 1917-1920 рр.	2/2	Знати причини та наслідки Лютневої демократичної революції 1917 р. Характеризувати утворення Центральної Ради, її програму і соціальну базу; зміст Універсалів ЦР; утворення та діяльність Генерального Секретаріату і маріонеткового радянського уряду України; агресію більшовицької армії; кризу ЦР навесні 1918 р. Аналізувати гетьманський переворот; Українську Державу гетьмана П. Скоропадського: особливості внутрішньої і зовнішньої політики. Мати структуроване уявлення про: утворення Директорії, її політику і соціальну базу; спроби утвердити українську державність в умовах зовнішньої агресії; утворення Західноукраїнської Народної Республіки; другу війну УНР з більшовицькою Росією та встановлення радянської влади в Україні на початку 1919 р. Використовувати історичні джерела та літературу.	Обговорення питань на семінарському занятті	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів Семінарське заняття в elearn: від 0 до 10 балів
Тема 2. Радянська форма	1/2	Знати суть політики І воєнного комунізму; мету і цілі НЕПу; голод 1921–1923	Виконання самостійно	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів

державності в Україні в умовах тоталітаризму		рр. на півдні України: причини і наслідки. Характеризувати курс центрального партійно-державного керівництва на ліквідацію незалежності національних республік; наслідки входження УСРР до складу СРСР. Аналізувати сталінський курс на «всеосяжну колективізацію» селянських засобів виробництва; курс на індустріалізацію країни; політику коренізації, її особливості і наслідки та досягнення і прорахунки українізації. Мати структуроване уявлення про: голодомор 1932–1933 рр. і його наслідки; репресії в Україні та судові політичні процеси 30-х років. Використовувати історичні джерела та літературу.	ої роботи в elearn	Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів
Тема 3. Україна і Друга світова війна: нова парадигма	1/2	Знати суть українського питання в політиці Польщі, Румунії, Чехословаччини; головні політичні партії і організації українського національно-визвольного руху. Характеризувати Мюнхенську змову і долю Карпатської України; укладення пакту Молотова-Ріббентропа; початок Другої світової війни; вступ Червоної Армії на територію Західної України; територіальні вимоги радянського керівництва до Румунії; включення основної частини західноукраїнських земель до складу УРСР та їх радянізацію. Аналізувати напад Німеччини та її союзників на СРСР; звільнення України від німецьких військ восени 1944 р.; вклад українського народу в розгром нацистської Німеччини. Мати структуроване уявлення про: німецький окупаційний режим; план «Ост»;	Обговорення питань на семінарському занятті	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів Семінарське заняття в elearn: від 0 до 10 балів

		адміністративний устрій окупованої України; розгортання комуністичного і націоналістичного партизанського рухів проти окупантів. Використовувати історичні джерела та літературу.		
Тема 4. Зміни в політичному житті України (др. пол. 40–80-х рр. ХХ ст.)	1/2	Знати суть відбудови народного господарства та радянзації західноукраїнських областей. Характеризувати реформи М. Хрущова, їх суперечливий і непослідовний характер, загальну спрямованість і значення; реформи середини 60-х років, їх згортання консерваторами в партійно-державному керівництві. Аналізувати спроби лібералізації політичного режиму; початок реабілітації жертв сталінських репресій; появу дисидентів в Україні та зародження руху «шестидесятників», їхню роль у національно-культурному житті. Мати структуроване уявлення про: політичні репресії 1960–70 років; розгортання правозахисного та дисидентського руху; репресивні дії органів КДБ; спроби М. Горбачова реформувати суспільство. Використовувати історичні джерела та літературу.	Виконання самостійної роботи в elearn	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів
Тема 5. Історичні особливості державотворчих процесів в незалежній Україні (з 1991 р.)	1/3	Знати процес утворення нових політичних партій і громадських об'єднань; прийняття Декларації про державний суверенітет України; проголошення незалежності України. Характеризувати загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України; Угоду про Співдружність незалежних держав; процес створення правової бази розвитку України як незалежної держави.	Обговорення питань на семінарському занятті	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів Семінарське заняття в elearn: від 0 до 10 балів

		Аналізувати Конституційний процес та прийняття Конституції; спектр сучасних політичних партій, інститут президентства, парламент, уряд, суд; поєднання безпосереднього народовладдя зі здійсненням влади через органи державної влади і місцевого самоврядування; побудову громадянського суспільства. Мати структуроване уявлення про: кризові явища сучасної політичної та фінансово-економічної систем. Використовувати історичні джерела та літературу.		
Тема 6. Основні етапи розвитку науки і техніки у всесвітньому контексті: досвід України. Аграрно-промисловий комплекс України	1/2	Знати основні тенденції економічного розвитку України і, особливо, її агропромислового комплексу. Характеризувати реформування всього комплексу соціально-економічних відносин на селі; державну підтримку аграрної науки та перебудову вищої аграрної освіти. Аналізувати трансформування колгоспів у кооперативні сільськогосподарські об'єднання; ліквідацію монополії держави на землю; процес створення селянських (фермерських) господарств, кооперативів, орендних колективів. Мати структуроване уявлення про: зовнішньоекономічний аспект розвитку АПК України; формування нових відносин власності та висвітлення аграрного питання в платформах політичних партій України. Використовувати історичні джерела та літературу.	Виконання самостійної роботи в elearn	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів
Тема 7. Україна і світ: геополітичний фактор в історичній ретроспективі	1/3	Знати процес міжнародного визнання сучасної незалежної української держави. Характеризувати головні зовнішньополітичні інтереси і пріоритети нашої держави; формування представництв у	Обговорення питань на семінарському занятті	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів Семінарське заняття в elearn: від 0 до 10 балів

		міжнародних організаціях, входження до світового співтовариства. Аналізувати концепцію зовнішньої політики України. Мати структуроване уявлення про: розвиток взаємовигідних відносин з колишніми республіками СРСР; українську діаспору на сучасному етапі та її участь в державотворчому процесі. Використовувати історичні джерела та літературу.		
Тема 8. Перспективи української держави в ХХІ ст.	1/2	Знати головні концептуальні положення та складові української національної ідеї та основних її теоретиків й ідеологів. Характеризувати поняття громадянського суспільства та його структурні елементи, історію розвитку, основні аспекти, загальні атрибути, ознаки, ключові принципи, інституції, функції. Аналізувати роль політичних партій; співвідношення громадянського суспільства з державою; формування та принципи правової держави; громадянське суспільство в Україні, сучасний стан та тенденції. Мати структуроване уявлення про: тенденції та перспективи України в сучасних процесах світової глобалізації; головні глобальні проблеми; взаємозв'язок глобального та національного розвитку; історичного шляху українського народу і найголовніші уроки історії його боротьби за свободу і незалежність. Використовувати історичні джерела та літературу.	Обговорення питань на семінарському занятті Виконання самостійної роботи в elearn	Семінарське заняття: від 0 до 10 балів Семінарське заняття в elearn: від 0 до 10 балів
Модульний контроль 2			тести	Модульний контроль в elearn: від 0 до 30 балів
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). З початком сесії виконання і розміщення завдань припиняється.
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Всі додаткові роботи (самостійна робота) повинні виконуватися відповідно до визначених вимог та мати коректні текстові посилання на використану літературу, а також мають бути результатом індивідуальної науково-дослідної роботи з високим (не менше 70 %) відсотком унікальності.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано